

СПРАВКА

ЗА ОТРАЗЯВАНЕ НА ПОСТЪПИЛИТЕ ПРЕДЛОЖЕНИЯ ОТ ОБЩЕСТВЕНИТЕ КОНСУЛТАЦИИ НА ПРОЕКТ НА НАЦИОНАЛНА ПРОГРАМА „СТИМУЛИРАНЕ НА ПУБЛИКАЦИОННАТА АКТИВНОСТ В АВТОРИТЕТНИ МЕЖДУНАРОДНИ НАУЧНИ СПИСАНИЯ И ОТВОРЕНИЯ ДОСТЪП ДО НАУЧНА ИНФОРМАЦИЯ“

№	Организация/ потребител /вкл. начина на получаване на предложението/	Бележки и предложения	Приети/ неприети	Мотиви
1.	Институт по електроника - БАН (по ел. поща и на ПОК)	<p>Подкрепят стартирането на такава програма, но при спазване на принципите за равнопоставеност на различните изследователски организации и на европейските принципи за единство в научноизследователските дейности. В приложените мотиви не е посочено защо изследователите от БАН и тези от ВУ и другите научни организации (НО) се третират по различен начин при еднакви други условия и т.н.</p> <p>1. В проекта не е предвидена единна методика за оценка на публикационната активност на ВУ и НО в издания, индексирани в световните бази данни Web of Science или Scopus и попадащи в системата от квартали. в представения проект за БАН е предвидено да се премират само публикациите от първите два квартали (Q1 и Q2), което поставя изследователите от БАН в напълно неравностойно положение, защото всички изследователи обикновено започват публикациите си в определена област с публикуване в списания с по-нисък импакт фактор и в по-ниските квартали, т.е. те няма да бъдат премирани само за учените от БАН, а ще бъдат премирани за останалите учени.</p>	Приема се за сведение	1.1. Научните изследвания са основна дейност на НО и БАН, докато ВУ имат за основна дейност подготовката на студенти. Това поставя институтите на БАН и ВУ в различна ситуация. Предвид това, че насочеността на програмата е да стимулира освен публикационната активност и да повиши качеството на научната продукция, БАН като водеща научна организация ще получи подкрепа, насочена към нарастване на дела на публикациите в най-авторитетните списания, принадлежащи към първите два квартали - Q1 и Q2. По отношение на ВУ, основната дейност на които е преподавателската, е необходимо да

		<p>2. В предложения проект има неяснота как ще се процедира при публикации, общи за съавтори от БАН и ВУ (за някои от звената на БАН общите публикации с колеги от ВУ са близо до 100% от научната продукция). Съгласно предложената Програма, съавторите ще бъдат стимулирани по напълно различен начин: когато публикациите са в списания от Q3 и Q4, те ще бъдат премирани само за съавторите извън БАН и не-премирани за изследователите от БАН.</p> <p>3. В приложените мотиви няма яснота как са избрани стойностите на коригиращите коефициенти 0.5 и 0.05, когато съавторите от съответната организация са под 10% и под 1% (т.8 от Проекта). Така ще бъдат награждавани и стимулирани финансово учени с минимален принос към публикуването в съответния квантил и/или съставляващи несъществена част от научния колектив работил върху публикацията.</p> <p>4. Представеният проект не гарантира равнопоставеност и прозрачност като водещи принципи при изразходването на публични средства. Не е предвидена единна методика за разпределението на средствата за допълнителни трудови възнаграждения за авторство или съавторство на научни публикации в издания, индексирани в Web of Science или Scopus. Освен явното поредно дискриминиране на учените от БАН, остава и въпросът за лицата на повече от една академична длъжност едновременно във висшите училища и</p>	<p>Приема се по принцип.</p> <p>Приема се за сведение</p> <p>Приема се за сведение</p>	<p>се стимулират както количеството, така и качеството на публикационната им дейност.</p> <p>1.2. В програмата са посочени условията и разписани формулите за разпределение на средствата по бенефициенти, а не по отделни автори. Заплащането на допълнително трудово възнаграждение, награди или други финансови стимули на научноизследователския състав, назначен на трудов договор, се извършва съгласно вътрешните правила на съответното ВУ и НО.</p> <p>1.3. Няма конкретно предложение. При оценката на публикационната активност на ВУ и НО се прилагат коефициентите съгласно ПМС № 226/12.07.2021 г. Виж също отговор 1.2.</p> <p>1.4. Както е посочено в програмата, въпросът следва да бъде уреден във вътрешните правила на съответното ВУ или НО. Виж също отговор 1.2.</p>
--	--	--	--	---

		<p>научни организации, които не са пренебрежимо малка група и развитието на това явление и негативните последици от него.</p> <p>Настоява се проектът да бъде преработен, като се отчетат посочените слабости и да бъде избегнато поредното противопоставяне на научната общност на страната.</p>		
2.	Институт за икономически изследвания – БАН (по ел. поща)	<ol style="list-style-type: none"> 1. В публикувания проект на програма са налице видими прояви на неравнопоставеност между академичните институции – за БАН се предвижда да се отчитат публикации в издания само от първите два квартила (Q1 и Q2), а не от всички квартили, както е за висшите училища. С този подход се нарушава равнопоставеността между академичните институции, запазват се различията в заплащането на учените в университетите и в БАН, което създава условия за продължаващо задълбочаване на сериозните кадрови проблеми в научноизследователската система на страната. 2. Стимулирането на публикационната активност не трябва да се третира като бонус за публикуван в съответно индексирано издание материал, а да представлява подпомагане на заплащането на публикационните такси, които са високи спрямо заплащането на академичните служители, особено в системата на БАН, където то е значително по-ниско. 	<p>Приема се за сведение</p> <p>Приема се за сведение</p>	<p>2.1. Виж отговор 1.1</p> <p>2.2. Не е предмет на програмата. Заплащането на публикационните такси е допустим разход при проекти, финансирани от ФНИ, Рамковите програми Хоризонт 2020 и Хоризонт Европа, Наредбата, приета с ПМС № 233 (чл.8, т.8), ННП и други инструменти за финансиране на научни изследвания.</p>
3.	Хумболтов съюз в България (по ел. поща)	<p>Подкрепят предложената Национална програма с включените в нея механизми за стимулиране на публикационната активност със следните бележки:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. В областта на хуманитарните и обществените науки под формата на статии и студии се разработват по-специфични и тесни научни проблеми, а най-високо цененото в тези науки цялостно и многостранно изследване на даден обект намира отражение в монографични публикации, т.е. книги. Това са и 	<p>Приема се за сведение</p>	<p>3.1. За периода 2018-2020 г. броят публикации в квартилите Q1-Q4, публикувани от автори от български организации е 11 695. За същия период броят на монографиите е 408, което е</p>

		<p>най-цитираните публикации в тези науки. В Scopus, обаче не се отразяват книги, а във Web of Science системно се следи само продукцията на някои големи западни издателства, за които по правило българската национална и регионална проблематика не представлява интерес. В същата база напоследък се включват и тематични сборници, публикувани от национални издателства, но те обединяват отделни статии от различни автори, а не представят монографични трудове. Поради това, предлагат в обсега на стимулираната научна продукция да се включат и книгите във всички научни области, публикувани от авторитетни международни издателства (т.е. отразени във WoS), а за хуманитарните и обществените науки също и тези от Издателството на БАН и българските университетски издателства, ако изпълняват условието за отворен достъп в определения срок.</p> <p>2. С оглед на високите цели, които си поставя Националната програма, предлагат публикациите на учени от БАН и висшите училища да се разглеждат равнопоставено, като се стимулират само публикации в списания с ранг Q1 и Q2</p>	<p>Не се приема</p>	<p>3,5% от научните трудове. Предвид това, че този процент е много малък, вземането предвид и на монографиите при определяне на публикационната активност на организациите ще окаже минимално влияние при разпределение на средствата.</p> <p>Стимулиране на публикуването на монографии в базите данни би могло да бъде политика на всяка организация, съгласно заложените ѝ приоритети.</p> <p>3.2. Виж. отговор 1.1. Основната дейност на ВУ е преподавателската, поради което чрез програмата се цели да се стимулира публикационната активност в реферирани издания.</p>
<p>4.</p>	<p>Институт по биофизика и биомедицинско инженерство- БАН (по ел. поща и на ПОК)</p>	<p>Подкрепят проекта на програма със следните бележки:</p> <p>1. Съгласно програмата БАН е в неравностойно положение поради факта, че като критерии за научната ѝ дейност се отчитат публикации само в квартали Q1 и Q2, докато за останалите научни организации, бенефициенти по Програмата, се отчитат и такива в Q3 и Q4.</p> <p>2. Недостатък е липсата на механизъм за финансиране на статии с отворен достъп. Финансирането само чрез проекти е недостатъчно, имайки предвид че таксите за отворен достъп са от порядъка на 2000-3000 евра и повече. Би било разумно в Програмата да се заложи възможност/механизъм за финансиране (частично или пълно) на публикации в списания с Q1 и Q2 с отворен достъп, което реално би стимулирало висококачествена</p>	<p>Приема се за сведение</p> <p>Приема се за сведение</p>	<p>4.1. Виж отговор 1.1.</p> <p>4.2. Виж. т.2.2. Съществуват други инструменти за заплащане на такси за публикуване, вкл. и в режим на „отворен достъп“, като ННП, проекти, финансирани от ФНИ, Рамковите програми Хоризонт 2020 и Хоризонт Европа. Отворен достъп може да се осигури и безплатно (green open access)</p>

